

Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП
e-підпис Валерій СОРОКА
28.10.2022

06-07-36S

СИЛАБУС

освітньої компоненти

***ЕТИКА ТА ФІЛОСОФІЯ
НАУКИ***

Шифр за ОП

Освітній рівень:
освітньо-науковий (третій)
доктор філософії (PhD)

Галузь знань
Право

Спеціальність
Право

Освітньо–наукова програма
Право

SYLLABUS

***ETHICS AND PHILOSOPHY OF
SCIENCE***

OK7 Code in Educational Program

Educational and scientific
(third)
доктор філософії (PhD)

08 Field of knowledge:
Law

081 Field of study:
Law

Educational Program:
Law

Силабус навчальної дисципліни «*Етика та філософія науки*» для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 081 «Право», які навчаються за освітньо - науковою програмою підготовки доктор філософії (PhD) за галуззю знань 08 «Право». Рівне. НУВГП. 2022. 15 стор.

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/23752/>

Розробник силабусу: Наконечна О. П., *д. філос. н., професор, завідувачка кафедри філософії та культурології.*

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 13 від "8" липня 2022 року

Завідувач кафедри: *е-підпис* О.П. Наконечна, *д. філос.н., професор*

Керівник (гарант) ОП: *е-підпис* Цимбалюк В.І.,*к.ю.н., професор*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІП
Протокол № 12 від "27" липня 2022 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІП: *е-підпис* Цимбалюк В.І.,
к.ю.н., професор

СЗ №-4614 в ЕДО НУВГП

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	<i>доктор філософії(PhD)</i>
Освітня програма	<i>Право</i>
Спеціальність	<i>081 Право</i>
Рік навчання, семестр	<i>1</i>
Кількість кредитів	<i>3</i>
Лекції:	<i>14 години</i>
Практичні заняття:	<i>16 годин</i>
Самостійна робота:	<i>60 годин</i>
Курсова робота:	<i>ні</i>
Форма навчання	<i>Денна/ заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Мова викладання	<i>українська</i>
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА	
Лектор 	<i>Наконеchna Ольга Павлівна, доктор філософських наук, професор, завідувачка кафедри філософії та культурології.</i>
Вікіситет	http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Наконеchna_Ольга_Павлівна
ORCID	https://orcid.org/0000-0002-0586-8103
Як комунікувати	https://o.p.nakonechna@nuwm.edu.ua Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE: https://exam.nuwm.edu.ua/user/index.php?id=3724 .
ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ	
Анотація навчальної дисципліни, в т.ч. мета та цілі	
<i>Актуальність</i> навчальної дисципліни полягає у тому, що освоєння філософських знань з ключових моральних проблем взаємодії науки та сучасного суспільства через узагальнення досвіду етичного осмислення наслідків впливу науки, техніки та технології на навколишнє середовище та стан культури в цілому сприятиме усвідомленому розумінню актуальності для розвитку сучасної науки	

соціально-етичної відповідальності вченого за майбутнє людства.
Метою викладання дисципліни: є засвоєння аспірантами основних філософських та етичних принципів наукової діяльності, формування знань, вмінь і навичок по виробництву і застосуванню знання в різних сферах професійної діяльності та суспільного життя, задля становлення сучасної етично виваженої ідеології науково-технічного розвитку.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/user/index.php?id=3724>

Компетентності

IK Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-наукової діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

ЗК1. Креативність, здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність приймати обґрунтовані рішення, планувати і здійснювати комплексні дослідження на сучасному рівні з використанням новітніх інформаційних і комунікаційних технологій на основі цілісного системного наукового світогляду з використанням знань в області історії і філософії науки.

ЗК6. Дотримання норм наукової етики, авторського і суміжних прав інтелектуальної власності; державної та міжнародної систем правової охорони інтелектуальної власності.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК1. Здатність формулювати наукову проблему, розробляти робочі гіпотези, визначати актуальність, мету, завдання, які необхідно вирішити для досягнення мети, оцінювати необхідні ресурси та час для реалізації, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

СК4. Здатність до розуміння тенденцій, закономірностей, факторів й умов формування юридичної науки, її місця в системі соціально-гуманітарного знання, правової політики, правової культури громадян і суспільства в цілому.

СК9. Знання і дотримання норм наукової етики і академічної доброчесності.

СК.15. Здатність демонструвати знання базових засад, сучасного

стану, тенденцій розвитку наукових досягнень у різних галузях права.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН5. Знати принципи організації, форми здійснення освітньо-наукового процесу в сучасних умовах, його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, опрацювання наукових та інформаційних джерел при підготовці занять, застосування активних методик викладання.

ПРН10. Уміти аргументувати положення і висновки, до яких здобувач дійшов в процесі дослідження, з використанням широкого арсеналу моделей, правил і прийомів юридичного аргументування.

ПРН11. Вільно спілкуватися в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю у відповідній галузі наукової та/або професійної діяльності.

ПРН18. Нести відповідальність за новизну наукових досліджень та прийняття експертних рішень, мотивувати співробітників та рухатися до спільної мети.

Крім того здобувач навчиться:

- давати моральну оцінку власним вчинкам, співвідносити їх з моральними та професійними нормами;*
- керувати собою, своїми вчинками, здійснювати самоконтроль власної поведінки на основі моральних цінностей.*

Структура навчальної дисципліни

Теми лекційних занять:

ТЕМА 1. ФІЛОСОФІЯ І НАУКА В СИСТЕМІ КУЛЬТУРИ

Опис теми: Філософія як спосіб духовно-практичного осягнення світу. Філософія і світогляд. Структура філософії як теоретичної системи. Наука і філософія: історичний та сутнісний взаємозв'язок. Наука – сутність, основні ознаки та функції в житті суспільства. Роль філософії і науки в сучасній освіті та процесі формування особистості.

ТЕМА 2. ЕТИКА НАУКИ ЯК РОЗДІЛ ПРИКЛАДНОЇ ЕТИКИ.

Опис теми: Етика як філософська та наукова дисципліна. Проблема обґрунтування моралі. Специфіка етичного пізнання. Істина та цінність, норма та оцінка в моралі. Основні категорії філософії моралі. Формування прикладної етики. Етика науки як розділ

прикладної етики та її класифікація. Мораль і наука. Наукове обґрунтування моралі та моральна оцінка науки. Своєрідність етичних досліджень науки: сучасний стан проблеми. Етика науки та професійна етика вченого.

ТЕМА 3. ВИНИКНЕННЯ НАУКИ ТА ОСНОВНІ ПЕРІОДИ ЇЇ РОЗВИТКУ

Опис теми: Генеза науки та проблема періодизації її історії. Переднаука і наука у власному розумінні: головні етапи становлення. Класичне природознавство і його методологія. Революція в природознавстві кінця ХІХ – початку ХХ ст. і становлення ідей і методів некласичної науки. Формування науки як сфери професійної діяльності. Виникнення дисциплінарно організованої науки. Технологічне застосування науки. Формування технічних наук. Історичні трансформації осмислення науки (Ф.Бекон, Р.Декарт, І.Ньютон, Г.Ляйбніц, І.Кант, Г.Гегель, К.Маркс). Науки про природу і науки про культуру (В.Дільтей, В.Віндельбанд, Г.Ріккерт). Філософія науки: предмет, проблематика та завдання. Етапи становлення філософії науки.

ТЕМА 4. СТРУКТУРА І ДИНАМІКА НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ.

Опис теми: Пізнання як філософська проблема. Основні гносеологічні концепції філософії. Види пізнання. Діалектика чуттєвого і раціонального в процесі пізнання. Форми пізнання. Наука та наукове пізнання: його основні елементи. Соціальна природа наукового знання і пізнання. Наукове знання як система, його особливості та структура. Класифікація наук. Специфіка і особливості емпіричного та теоретичного пізнання. Структура і функції наукової теорії. Єдність емпіричного і теоретичного, теорії і практики. Проблема істини у філософії та науці: історичний і сучасний контекст. Проблема критеріїв істини. Істина і метод пізнання. Роль практики. Наукова картина світу, її історичні форми і функції. Парадигма.

ТЕМА 5. НАУКОВІ ТРАДИЦІЇ ТА НАУКОВІ РЕВОЛЮЦІЇ. ТИПИ НАУКОВОЇ РАЦІОНАЛЬНОСТІ.

Опис теми: Динаміка наукового знання та наступність у його розвитку. Різноманітність традицій у науці. Проблема виникнення нового знання. Інтерналізм та екстерналізм. Наукова революція як процес зміни основ науки. Структура наукових революцій (Т.Кун).

Проблема об'єктивного існування знання (метафізика «третього світу» К.Поппера). Еволюціоністська концепція науки С. Туліна. Концепція "неявного знання" М. Полані. Глобальні наукові революції і зміна типів наукової раціональності. Основні характеристики типів наукової раціональності. Нова раціональність та проблема духовності. Проблема демаркації науки і метафізики: позитивізм (О.Конт), неопозитивізм (Л.Вітгенштейн, Р.Карнап) та пост позитивізм (К.Поппер, Т. Кун, І. Лакатос, П. Фойєрабенд). Науково-дослідні програми І. Лакатоса і розвиток теоретичного знання. Диференціація та інтеграція наук. Основні підходи до визначення сучасної науки.

ТЕМА 6. МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.

Опис теми: Наука і науковий метод. Метод, методика, методологія. Класифікація методів. Методи емпіричного дослідження. Методи теоретичного пізнання. Функції філософії у методології наукового пізнання. Загальнонаукові методи і прийоми дослідження. Некласичні трансформації методологічних принципів. Поєднання об'єктивності і суб'єктивності у методах некласичного природознавства. Діалектика і синергетика як методологія. Взаємодія сучасних методів наукового пізнання. Поняття методологічної культури сучасного науковця.

ТЕМА 7. ПОСТНЕКЛАСИЧНА НАУКА В СУЧАСНІЙ ЦИВІЛІЗАЦІЇ: ЗМІНА СВІТОГЛЯДНИХ ОРІЄНТИРІВ І МЕТОДОЛОГІЇ.

Опис теми: Постіндустріальна, техногенна цивілізація: основні риси. Головні характеристики сучасної «постнекласичної» науки. Глобальні проблеми, їх ознаки та класифікація. Глобалізація як феномен та її осмислення. Глобалістика та основні етапи її формування. Наука в інформаційному суспільстві. Сучасна наукова картина світу. Інформаційні ресурси та інформаційні технології. Стратегічне значення наукового знання у формуванні інформаційного суспільства. Постнекласичні трансформації сучасної методології науки. Нові стратегії наукового пошуку в синергетичній методології. Зростаюче значення фундаментального знання в життєвому циклі інноваційних продуктів. Особливості технічного і технологічного знання. Постнекласична наука і зміна світоглядних орієнтирів техногенної цивілізації. Концепція стійкого розвитку і

сучасна наука. Ноосферна концепція стійкого розвитку. Роль науки в подоланні сучасних глобальних проблем.

ТЕМА 8. ПРИКЛАДНІ ПРОБЛЕМИ ЕТИКИ НАУКИ.

Опис теми: Наука у ціннісному вимірі. Сцієнтизм і антисцієнтизм як способи соціокультурного сприйняття результатів наукової діяльності. Культурно-світоглядна та прагматична функції науки та проблема їх співвідношення в історії науки та сучасності. Процеси глобалізації та трансформації етики вченого. Міжнародні конвенції про роль науки у суспільстві та статус ученого. «Кодекс етики вченого». Моральні ідеали наукового середовища. Духовні виміри сучасної науки. Людиновимірність науки. Етичні проблеми сучасної науки. Основні риси гуманізації науки. Свобода наукового пошуку та соціальна відповідальність вченого. Етика науки й етика вченого. Застосування різноманітних етичних концепцій (утилітаризм, етика обов'язку та ін.) до розв'язання проблеми соціально-етичної відповідальності вченого. Етика науки у контексті актуальних проблем сучасності. Екологічний імператив сучасності. Основні проблеми екологічної етики, біоетики. Етичні проблеми окремих наукових дисциплін. Етичні проблеми наукової діяльності. Міжособистісні стосунки у науковому колективі та їх моральні аспекти. Проблема авторитету у науці. Фальсифікація у науці. Етичні конфлікти у науці та шляхи їх розв'язання. Етичні санкції.

Тематика практичних занять:

Практичне заняття 1.

Філософія і наука в системі культури.

Розкрити історичний і сутнісний взаємозв'язок філософії і науки. Що таке етос науки? Охарактеризувати роль філософії і науки в сучасній освіті та процесі формування особистості

Практичне заняття 2.

Етика науки як розділ прикладної етики.

Охарактеризувати сутність моралі та етики; особливості співвідношення моралі й науки. Що таке етика науки як розділ

прикладної етики та її класифікація?

Практичне заняття 3.

Виникнення науки та основні періоди її розвитку.

Гене́за науки та проблема періодизації її історії. Розкрити історичні трансформації осмислення науки та становлення філософії науки: предмет, проблематика та завдання.

Практичне заняття 4.

Структура і динаміка наукового пізнання.

Охарактеризувати сутність види та форми пізнання. Наука та наукове пізнання: його основні елементи. Проблема істини та її критеріїв у філософії та науці: історичний і сучасний контекст. Наукова картина світу, її історичні форми і функції.

Практичне заняття 5.

Наукові традиції та наукові революції. Типи наукової раціональності.

Проаналізувати динаміку наукового знання та наступність у його розвитку, різноманітність традицій у науці. Проблема виникнення нового знання: інтерналізм та екстерналізм. Показати взаємозв'язок глобальних наукових революцій та зміну типів наукової раціональності. Нова раціональність та проблема духовності.

Практичне заняття 6.

Методологія наукового дослідження.

Метод, методика, методологія. Класифікація наукових методів. Функції філософії у становленні методології наукового пізнання. Діалектика і синергетика як методологія. Взаємодія сучасних методів наукового пізнання. Поняття методологічної культури сучасного науковця.

Практичне заняття 7.

Постнекласична наука в сучасній цивілізації: зміна світоглядних орієнтирів і методології.

Розкрити характеристики сучасної «постнекласичної» науки та наукової картини світу. Проілюструвати постнекласичні трансформації сучасної методології науки (щодо власної сфери професійної діяльності). Концепція стійкого розвитку і сучасна наука. Ноосферна концепція стійкого розвитку. Роль науки в

подоланні сучасних глобальних проблем.

Практичне заняття 8.

Прикладні проблеми етики науки.

Охарактеризувати духовні виміри(людиновимірність) та етичні проблеми сучасної науки. Розкрити процеси глобалізації та трансформації етики вченого. Формування та зміна етичних кодексів вчених у контексті актуальних проблем сучасності. Особливості етичних кодексів у сфері правової професійної діяльності. Етичні конфлікти у науці та шляхи їх розв'язання.

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Спроможність логічно обґрунтовувати свою позицію, формулювати власну думку, ораторські та комунікативні навички, здатність дотримуватися норм професійної етики, уміння слухати і запитувати, навички ефективної роботи у колективі, уміння налагоджувати контакти у сфері професійної діяльності.

Форми та методи навчання

Методи та технології викладання і навчання: інтерактивні лекції, мультимедійні презентації, обговорення медійних матеріалів на філософську тематику, навчальні дискусії, моделювання професійного середовища, круглі столи або міні-конференції, ситуаційні дослідження, навчальна дискусія, дебати, написання та обговорення есе; конспектування першоджерел з аналізом та інтерпретацією філософських текстів та інші.

Порядок та критерії оцінювання

Система оцінювання знань здобувачів третього освітньо-наукового рівня проводиться відповідно до Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (нова редакція) <http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/> та Додатку до Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль ... для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня. Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/> та відповідного Додатку для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня https://drive.google.com/file/d/1_yHlwzXm4InuWdKnfefV_0K5diaJD/view; Положення про навчально-науковий центр незалежного оцінювання Національного університету водного господарства та

природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/4184/>; Наказу ректора НУВГП від 16.09.2019 № 00502 "Про введення в дію нової системи оцінювання навчальних досягнень студентів" <http://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdzili/navch-nauk-tsentr-nezalezhnoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty> .

Для оцінювання знань здобувачів третього освітньо-наукового рівня передбачається проведення поточного та підсумкового контролю знань за ЄКТС.

Для визначення рівня засвоєння здобувачів третього освітньо-наукового рівня навчального матеріалу оцінюються наступні види роботи:

- знання змісту філософських категорій;
- доповідь на семінарському занятті;
- опрацювання першоджерел: конспект, використання у відповіді ;
- самостійну роботу: написання есе, відповіді на проблемні питання, презентації;
- участь у дискусіях, організації активних форм проведення занять;
- підсумковий залік.

Для досягнення цілей та завдань курсу здобувачам потрібно вчасно виконувати завдання семінарських занять та представити презентаційний виступ з аналізом першоджерел.

Розподіл обов'язкових балів, що присвоюються здобувачам третього освітньо-наукового рівня

Поточне тестування								Есе	Презентаційний виступ з аналізом першоджерел	Загальна сума балів
Модуль 1				Модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
8	8	8	8	8	10	10	10	10	20	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі форми навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	не зараховано з можливістю
60-63		
35-59	незадовільно з можливістю	

	повторного складання	повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Здобувачі третього освітньо-наукового рівня мають можливість отримати додаткові бали (бонуси) за виконання самосійної роботи (до 6 балів), участь у конференціях, круглих столах, конкурсах есе (до 10 балів).

Для забезпечення об'єктивного оцінювання студентам надається право подавати в письмовій формі апеляційну скаргу про незгоду з отриманими балами. Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти <https://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdili/navch-nauk-tsentrnezalezhnoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty>.

Поєднання навчання та досліджень

Здобувачі третього освітньо-наукового рівня мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру щодо проблематики курсу та практичного вирішення проблем професійної діяльності стосовно етичних проблем, можуть залучатися до участі у конкурсі есе, до участі у конференціях, практичних семінарах, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.

Інформаційні ресурси

Докладний список літератури для засвоєння дисципліни можна знайти на навчальній платформі Moodle: <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=3724>.

Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

Наукова бібліотека НУВГП (м.Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> (інформаційні ресурси у цифровому репозиторії)

Освіта.UA: Освіта в Україні та за кордоном / [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://osvita.ua/>.

Вища освіта / [Електронний ресурс] Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/.

Обласна наукова бібліотека (м.Рівне, майдан Короленка,6 / [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.lib.rv.ua/>.

Рівненська централізована бібліотечна система (м.Рівне, вул. Київська,44)/ [Електронний ресурс] Режим доступу:

<http://www.cbc.rv.ua/> .

Електронний каталог бібліотеки філософського факультету Київського національного університету ім. Т.Г. Шевченка / [Електронний ресурс]. – режим доступу

http://philosophy.univ.kiev.ua/ua/view/lib_cat_ph/6/6/6.

Цифровий репозиторій НУВГП. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/>

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>. Перездача модульних контролів здійснюється згідно <http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezalezhnoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty>.

Оголошення стосовно дедлайнів здачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Неформальна та інформальна освіта

Здобувачі третього освітньо-наукового рівня мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного Положення про неформальну освіту. <http://ep3.nuwm.edu.ua/18660/>.

На ресурсі

<https://www.skeptic.in.ua/integrity/?fbclid=IwAR2TE9zaoPiVjFfH281AqWC B4SI16GICpmjfto6CvZ0eAN7efPpMM7LmuHY>

здобувачі третього освітньо-наукового рівня зможуть знайти: офіційні документи і рекомендації, ФБ, Проєкт сприяння академічній доброчесності в Україні, вебінари, короткі відеопоради студентам, аналітика, книжки, монографії, системи виявлення текстових запозичень, кодекси етики, академічне письмо, дискусії, інфографіка.

Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання

До викладання курсу долучені викладачі кафедри.

Правила академічної доброчесності

Усі виконані навчальні завдання здобувачі самостійно перевіряють на виявлення текстових запозичень через університетську платформу MOODLE <http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Unplag>.

В аудиторії здобувачі не допускаються до списування та обману – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, не допущення до захисту роботи та ін.

Вимоги до відвідування

Здобувачу не дозволяється пропускати заняття без поважних причин.

При об'єктивних причинах пропуску занять, здобувачі можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=3724>.

Здобувачі без обмежень можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки.

Оновлення

За ініціативою викладача зміст даного курсу планується оновлювати щорічно, враховуючи наукові досягнення у галузі етики і філософії науки, зміни щодо сучасних практик забезпечення принципів доброчесності в сфері наукової діяльності.

Здобувачі третього освітньо-наукового рівня також можуть долучатись до оновлення дисципліни шляхом подання пропозицій викладачу стосовно новітніх змін у галузях їх наукових досліджень.

За таку ініціативу здобувачі третього освітньо-наукового рівня можуть отримати додаткові бали.

Академічна мобільність. Інтернаціоналізація

В НУВГП розроблені процедури для реалізації права здобувачам на академічну мобільність:

- Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Національного університету водного господарства та природокористування

<http://ep3.nuwm.edu.ua/4398/>

- Порядок перезарахування результатів навчання за програмами академічної мобільності в Національному університеті водного господарства та природокористування

<http://ep3.nuwm.edu.ua/19458/>.

- Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 року № 579

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#n8>.

Здобувачі можуть отримати доступ до таких міжнародних інформаційних ресурсів:

- електронні бібліотеки:

<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/korisni-posilannya/elektronni-biblioteki>

- Як знайти статтю у Scopus:

<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/506-v-dopomohu-avtoram>

- База періодичних видань:

<https://www.scimagoir.com/>

- Можливості доступу до електронних ресурсів та сервісів:

<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/516-mozhlyvosti-dostupu-do-resursiv-i-servisiv>

Здобувачі можуть брати участь у Проєкті сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) <https://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj> .

Лектор

Наконечна Ольга Павлівна, д.ф.н., професор